

Uitleg en verkondiging vanuit Jesaja 25:6-9 en Johannes 20:1-18

(ds. Simon Dingemanse, Paasmorgen 31 maart 2024, Buurkerk Noordwijk)

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Zoals wij daarnet de dienst begonnen op deze eerste dag van de week...met het zingend uitroepen van de opstanding van Jezus en hoe dat ons leven in een bevrijdend licht zet...zo begon die beslissende eerste dag van de week toen niet...

Nee, Maria was in een totaal ander stemming...zij is op weg naar het graf, terwijl het nog donker is...er daagt nog geen licht in het duister...zij zingt geen glorialied, nee, zij voelt zich meer thuis bij het kyrie eleison dat je roept bij de nood van de wereld en bij je eigen wanhoop...

Ze voelt zich radeloos, reddeloos en hopeloos, want haar rabbi – en wellicht ook haar vriend - van wie ze geloofde dat Hij de Messias was, is dood en achter een grote steen begraven...

En in die toestand van diepe rouw is zij als eerste op weg naar het graf van Jezus...we horen even later wel dat ook Petrus en Johannes ook naar het graf gaan...als hazewindhonden rennen ze erheen; wie het eerste er is...alsof ze de concurrentiestrijd nog steeds niet afgeleerd zijn...maar toen zij daar kwamen, was zij er al geweest...zij, Maria...

Merkwaardig eigenlijk – maar vast niet toevallig – dat bijna alle vrouwen die in het Johannes-evangelie een naam krijgen, Maria heten...Maria op de derde dag op de bruiloft te Kana, Jezus' moeder...en dan een andere Maria op de derde dag, als Lazarus, haar broer, opgewekt wordt...later zal ze nog Jezus' voeten zalven met geurende mirre...en dan staan er op het laatst drie vrouwen bij Jezus aan het kruis die ook allemaal Maria heten...en een van die drie is Maria Magdalena...En alweer op de derde dag – de derde dag na de kruisiging – gaat zij nu als eerste naar zijn graf...

Maria...in het Hebreeuws van de thora spreken ze dat uit als Mirjam...en zo is Maria ook: zoals Mirjam waakte bij haar broertje Mozes, die namens God de bevrijder van Israël zal worden...zo wil Maria de wacht houden bij Jezus, die zij ziet als de allergrootste Bevrijder van Israël en Redder van de wereld...

Mirjam zag dat Mozes uit het doodswater werd gered...ach, zag Maria dat ook maar bij Jezus...maar nee, zo gaat het niet, Jezus is dood...en zij voelt zich net zo intens verdrietig als wij wanneer wij een lieve medemens verloren hebben...het verhaal is uit...haar hoop is vervlogen...zij is op weg om te waken bij een dode...om een lieve vriend en leraar te gedenken bij zijn graf...zoals wij hier op zondag en ook wel op de eerste paasdag of tijdens een gedenkdag mensen naar de begraafplaats zien gaan om stil te staan bij een steen met een naam van een geliefde...en daar bloemen neer te leggen...bij het graf of bij een urn misschien...

Ik dacht van de week nog: eigenlijk zouden we onze Paasdienst op de begraafplaats moeten houden...in de graftuin met de bloeiende voorjaarsbloemen...Maria is immers ook in de graftuin als ze met een schok ontdekt dat die grote zware steen voor het graf is weggerold...en zij opeens voor het onthutsende raadsel van een leeg graf komt te staan...

Zij zoekt Jezus, haar gestorven vriend en rabbi, maar ze kan Hem niet vinden...wat ze ziet is een lege plek...en dan rent ze in paniek terug en waarschuwt Petrus en Johannes...en Petrus

en Johannes rennen naar het graf en zien hetzelfde als zij: alleen wat windsels en een opgerolde zweetdoek...

Petrus en Johannes gaan dan weer onverrichterzake naar huis, staat er heel nuchter...maar ondertussen is Maria er ook alweer en zij denkt er niet over om naar huis te gaan, deze meest trouwe leerling...zij kan het niet laten om te blijven zoeken...te blijven zoeken...

Zou dat ook niet de meest kenmerkende houding van ons allemaal moeten zijn?...Dat ook wij die op een of andere manier bij de gemeente van Christus willen horen...dat ook wij naast een trouw leerlingschap ook steeds moeten willen blijven zoeken...blijven zoeken in deze wereld waarin Pasen zo ver weg lijkt door alle dood en vernietiging die er heerst?...

Hardnekkig blijven zoeken en geen genoeg nemen met de leegte...geen genoeg nemen met alle nihilisme dat regeert in de wereld van vandaag met al die machtsbeluste heersers die dood en verderf zaaien en her en der kruisen oprichten...

Zou dat niet ook onze grondhouding moeten zijn: niet ophouden trouw te blijven aan de gekruisigde...aan Jezus die leven brengt en licht, bevrijding en genezing...en soms – of misschien wel vaak – kun je hem niet vinden en ben je hem voor je gevoel helemaal kwijt en dan roep je de hulp in van vrienden of mede kerkleden of misschien wel de dominee, maar die blijken je dan ook niet te kunnen helpen, zij gaan onverrichterzake weer naar huis...maar desondanks volhouden in die leegte en trouw blijven aan de naam van Jezus...die Naam die betekent: de Enige redt...

Daaraan trouw blijven te midden van alle doden in deze wereld...te midden van alle kruisen, alle bloedvergieten...niet opgeven Hem te zoeken...het is ook onze taak als protestantse wijkgemeente Noordwijk om zoekgemeenschap te zijn daar waar het donker is en het duister heerst...ja, dat is van fundamenteel belang!...

Want juist omdat Maria – ook bij al haar verdoofdheid – zo trouw is en zo waakzaam blijft...juist omdat zij het zoeken niet opgeeft, hoe leeg het ook voelt in haar en om haar heen...juist daarom wordt zij de eerste getuige van iets totaal ongehoords...van iets zo onvanzelfsprekends dat je je oren en ogen gewoon niet kunt geloven...Maria wordt de eerste apostel van Opgestane, de Levende...

Niet dat dat zomaar gaat, nee, helemaal niet...zij ziet bijvoorbeeld door haar tranen heen twee engelen, twee boodschappers van God, maar ja, ze ziet ze eigenlijk ook niet...terwijl die twee boodschappers natuurlijk niet de eersten de besten zijn...het zijn vast en zeker Mozes en Elia, thora en profeten die haar verkondigen dat Gods gedachten niet onze gedachten zijn...

Maar zo hoog als deze gedachte van God is...in het vroege licht van die eerste beslissende dag van een nieuwe schepping...zo hoog als die weg gaat...ja, dat is voor Maria echt veel te hoog...en voor ons evenzo...dat de verhoging van Jezus doordat Hij hoog aan het kruis werd gehangen ook de verhoging van zijn opstanding betekent, dat is natuurlijk onnavolgbaar voor ons mensen...

En zo ziet Maria dus ook Jezus wel staan, maar toch ook weer niet...want zij kan er niet bij, bij die verhoging...en zij denkt dat Hij de tuinman is...de hovenier...die de bloemen water geeft...

Nu is dat ook wel een beetje zo...Jezus staat daar als de nieuwe Adam in de hof van Eden...en die hof van Eden is op dat moment de Hof van Heden geworden...en Maria mag er even aan proeven wat het betekent om de nieuwe Eva te zijn...daar staan ze samen in de hof, in de tuin, de bloeiende tuin van vrede en recht...en Jezus roept haar bij haar naam: Maria!... Mirjam!...en zij komt tot leven, want opeens heeft ze haar Vriend en Rabbi teruggevonden...

O wonder, wat is het leven opeens vol ruimte en vrijheid...het is alsof ze opeens op de goede hoogte is gekomen: op de berg van God waar de sluier is vernietigd waarmee alle volken omhuld zijn en voor altijd de dood teniet is gedaan, zoals de profeet Jesaja riep...het is tijd om samen te eten aan een rijk gedekte tafel... "Juich en wees blij, want Hij heeft ons gered!"...

En Maria wil Jezus om de hals vliegen en Hem vasthouden om Hem nooit meer los te laten...maar dat is niet de bedoeling...het is niet de bedoeling om de oude draad van vroeger weer op te pakken, nee, er is een geheel nieuwe situatie ontstaan...en Jezus maakt van deze geschonden vriendin tot een gezonden getuige...

Zij wordt de eerste apostel van Jezus Christus, de Gekruisigde, die is opgestaan en zij moet die blijde boodschap aan haar medeleerlingen verkondigen...en misschien doet ze dat wel dansen en zingend zoals Mirjam dat deed bij de Rietzee toen het volk Israël dwars door het doodswater een nieuw begin kreeg...

En wat doen wij als we dit vreugdevolle nieuws horen?...tja, om zomaar te gaan dansen hier in de kerk, daar zijn de meesten van ons te verlegen voor, denk ik...eigenlijk wel jammer op zo'n dag als vandaag...in veel migrantenkerken in ons land gaat dat op Paasmorgen wel anders...maar zingen doen we volop...en muziek maken ook...om zo onze vreugde te uiten over dat beslissende gebeuren...dat beslissende heilsfeit dat ons leven in een bevrijdend licht zet...

Kan die vreugde doorwerken in ons leven?...ook als je je misschien verdrietig of wanhopig voelt of als je er niet goed tegen kunt dat er zoveel moord en doodslag is in de wereld...want wees eerlijk, ook na het Paasfeest kun je je zomaar weer voelen als Maria van Magdala die in het donker naar het graf gaat, radeloos en reddeloos...
Want in de wereld gaat alle onheil gewoon door...net als in de tijd van Jezus Israël bezet bleef door de Romeinen: bommen op Oekraïne... gijzelaars die niet worden vrijgelaten door Hamas...de regering van Netanjahoe die het blijkbaar toegestaan vindt om honger als oorlogswapen te gebruiken... terreurgroepen in Afrika die kinderen ontvoeren...en een joodse Lenny Kuhr die tijdens haar optreden wordt verguisd, omdat een kleinkind van haar in het Israëliëse leger bij de ontstellend moorddadige aanslag op 7 oktober zwaar gewond raakte...

Kan het wel Pasen worden eigenlijk?...Maria wanhoopte, maar bleef waken en zoeken... en zij vond...of beter: zij wordt gevonden en komt zo tot inzicht...Zo wil de Geest van God die het ware licht roept in onze duisternis...zo wil die Geest ook ons bemoedigen om te blijven waken en te zoeken...dat heeft zin, heel veel zin, want Jezus, de gekruisigde, is opgestaan...en roept ons bij naam om gezonden mensen te worden...

Dat waken en zoeken betekent dat je opstandig leeft vanuit de opstanding...we verzetten ons tegen dat afschuwelijke antisemitisme...we verzetten ons tegen de doodspolitiek van regeringen en tegen het op slot zetten van Gaza...we verzetten ons tegen machtsmisbruik in

onze omgeving...niet vanuit een heilloos activisme, maar vanuit de Geest van Jezus die is opgestaan...opgestaan tegen alles wat kapot maakt en mensen vernedert en beschadigt...

Zoals de twee Peruaanse blauwe zusters van de parochie in Noord-Gaza niet uit Gaza zijn gevlucht, maar daar blijven waken bij hun geloofsgenoten...zoals de Groningse verpleegkundige Maureen Havenaar naar een militair hospitaal in Oekraïne gaat om daar gewonden te verzorgen...

Pasen verkondigt de goede boodschap dat God zich laat vinden... en dat Hij ons zoekt door ons bij onze naam te roepen als we door alle leegte verblind zijn... Jezus kan zomaar opeens achter je staan...God kan zomaar onverwacht rakelings nabij zijn...en ons uit onze geslotenheid halen...

Misschien kunnen wij ook wel een beetje apostelen worden, getuigen van Gods bevrijdende Naam...dat je steeds blijft zoeken naar het goede leven, ook daar waar het afwezig lijkt te zijn...dat je blijft waken bij het goede leven dat God geeft, ook al is het in de leegte...dat je deuren van gesloten bunkers open kunt krijgen, zodat mensen ruimte en licht ervaren...

En dan hoor je opeens je naam noemen...als een fluistering in je hart...en weet je het weer: ik ben een kind van God...en niets en niemand die dat van mij en jou en mijn buurvrouw en buurman en wie dan ook...niets en niemand die dat van ons allemaal kan afpakken. Amen.